

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29. lutego 2016 roku (...) Spółka akcyjna z siedzibą w W. (zwana dalej spółką (...)) wystąpiła przeciwko A. Z., J. U. oraz M. L. o zapłatę kwoty 13.924,82 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od kwot:

- 5.138,43 zł od dnia 15. grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- 6.894,47 zł od dnia 15. grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,

a także o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że posiada wierzytelność w stosunku do spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (zwanej dalej spółką P.U.H.P. (...)), stwierdzoną nakazem zapłaty z dnia 28. lutego 2006 roku, wydanym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, VIII Wydział Gospodarczy. Wskazał, że w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko spółce została wyegzekwowana kwota 988,41 zł. W pozostałym zaś zakresie postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne. Jako podstawę prawną swojego roszczenia powód wskazał art. 299 § 1 k.s.h. Na kwotę dochodzoną pozwem składa się: należność główna w wysokości 5.138,43 zł, skapitalizowane odsetki ustawowe od należności głównej w wysokości 6.894,47 zł, koszty procesu w kwocie 1.337,60 zł, koszty postępowania klauzulowego w kwocie 12,00 zł oraz koszty postępowania egzekucyjnego w wysokości 542,32 zł (pozew, k. 3-4v.).

W dniu 29. kwietnia 2016 r., wydany został w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt IX GNc 1155/16, k. 40). Jego odpis został doręczony pozwanej A. Z. w dniu 23. czerwca 2016 r., pozwanemu M. L. w dniu 28. czerwca 2016 r., a pozwanemu J. U. w dniu 30. czerwca 2016 r. (zwrotne potwierdzenia odbioru, k. 47-49).

W dniu 7. lipca 2016 roku pozwana A. Z. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym zaskarżyła nakaz zapłaty w całości i wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwana zakwestionowała dochodzone przez powoda roszczenie co do zasady. Pozwana podniosła, iż jest zwolniona z odpowiedzialności wynikającej z art. 299 k.s.h., gdyż nakaz zapłaty z dnia 28. lutego 2006 r. został wydany, kiedy pozwana nie pełniła już funkcji członka zarządu (od 31. sierpnia 2005 r.), natomiast podczas sprasowywania tej funkcji nie było żadnych podstaw do zgłoszenia przez pozwaną wniosku o upadłość. Pozwana podniosła ponadto, iż w okresie pełnienia przez nią funkcji członka zarządu, wierzytelność powoda jeszcze nie istniała. Pozwana wskazała także, że odpowiedzialność członków zarządu z art. 299 k.s.h. jest sankcją za prowadzenie spraw spółki w sposób prowadzący do bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce. Pozwana natomiast nie miała żadnego wpływu na przebieg postępowania sądowego zakończonego prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 28. lutego 2006 r., a następnie postępowania egzekucyjnego, gdyż już w okresie wszczęcia postępowania przeciwko spółce, pozwana nie pełniła już funkcji członka zarządu (sprzeciw pozwanej A. Z., k. 51-56).

W dniu 12. lipca 2016 roku pozwany M. L. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany zakwestionował dochodzone przez powoda roszczenie co do zasady. Pozwany podniósł, iż jest zwolniony z odpowiedzialności wynikającej z art. 299 k.s.h., gdyż zgłosił wniosek o ogłoszenie upadłości spółki (...) w odpowiednim czasie, który jednak został oddalony z powodu braku majątku spółki na pokrycie kosztów postępowania egzekucyjnego. W ocenie pozwanego jednak spółka dysponowała odpowiednimi aktywami pozwalającymi na zaspokojenie wszystkich wierzytelności. Strona pozwana podniosła także, że pomimo niezłożenia

wniosku o ogłoszenie upadłości wcześniej wierzyciel nie poniósł szkody, bowiem stopień zaspokojenia wierzyciela byłby identyczny także w sytuacji zgłoszenia we wcześniejszym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości (sprzeciw pozwanego M. L., k. 62-66).

W dniu 13. lipca 2016 roku pozwany J. U. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany zakwestionował dochodzone przez powoda roszczenie co do zasady. Pozwany podniósł, iż jest zwolniony z odpowiedzialności wynikającej z art. 299 k.s.h., gdyż podczas sprawowywania przez niego funkcji członka zarządu nie było żadnych podstaw do zgłoszenia przez niego wniosku o upadłość. Wskazał także, że pozwany z powodu podeszłego wieku i stanu zdrowia, nie był już w stanie zapoznawać się z dokumentacją księgową spółki i oceniać możliwości zaspokojenia długów. Ponadto pozwany wskazał, iż z ww. powodów faktycznie zaprzestał sprawowania tej funkcji w 2011 roku (formalnie w 2013 r.), czyli na 4 lata przed umorzenie postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia jego bezskuteczności. Powyższe oznacza, że nie istnieje związek przyczynowy pomiędzy sposobem sprawowania funkcji członka zarządu przez pozwanego a szkodą doznaną przez wierzyciela spółki. Jednocześnie podniósł, iż w czasie pełnienia przez niego tej funkcji egzekucja z majątku spółki była skuteczna, bowiem wyegzekwowano 988,41 zł. Strona pozwana podniosła ponadto, że powód nie wykazał, aby egzekucja została skierowana do wszystkich składników majątkowych spółki oraz, że zostały przeprowadzone niezbędne czynności przez umorzeniem postępowania egzekucyjnego. Podniósł, iż aktualnie spółka posiada majątek pozwalający na zaspokojenie roszczeń powoda (sprzeciw pozwanego J. U., k. 90-97).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. Z. była członkiem zarządu spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. od dnia 29. sierpnia 2002 r. do dnia 31. sierpnia 2005 r., a z Rejestru Przedsiębiorców KRS została wykreślona w dniu 28. września 2006 r. (odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS spółki (...), k. 9-11, rezygnacja wraz z dowodem nadania, k. 59-60).

J. U. był Prezesem Zarządu spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. od dnia 29. sierpnia 2002 r. do dnia 27. sierpnia 2013 r. (odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS spółki (...), k. 9-11).

M. L. pełni funkcję Prezesa Zarządu spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. od dnia 27. sierpnia 2013 r. (odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS spółki (...), k. 9-11, przesłuchanie pozwanego M. L., k. 187-188).

W dniu 28. lutego 2006 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, VIII Wydział Gospodarczy, w sprawie o sygn. akt VIII GNC 2275/06, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym nakazał aby spółka (...) zapłaciła na rzecz spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 6.126,84 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 1.531,71 zł od dnia 6. stycznia 2005 r. do dnia zapłaty; od kwoty 1.531,71 zł od dnia 23. marca 2005 r. do dnia zapłaty; od kwoty 1.531,71 zł od dnia 31. czerwca 2005 r. do dnia zapłaty; od kwoty 1.531,71 zł od dnia 19. września 2005 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.337,60 zł tytułem kosztów procesu. W dniu 21. kwietnia 2006 r. powyższy nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Koszt postępowania klauzulowego został ustalony na kwotę 12,00 zł (okoliczności bezsporne; odpis nakazu zapłaty, k. 16-16v.).

Wierzytelność objęta powyższym nakazem zapłaty wynikała z zawartej przez spółkę (...) ze spółką (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowy z dnia 15. grudnia 2004 r. na zakup abonamentu programu Lex (...) i wystawionej z tego tytułu faktury VAT nr (...) z dnia 22. grudnia 2004 r. na kwotę 6.126,84 zł brutto. Powyższa kwota miała być płacona ratalnie, po 1.531,71 zł, do następujących dni: 5. stycznia 2005 r., 22. marca 2005 r., 20. czerwca 2005 r. i 18. września 2005 r. (zamówienie, k. 15, faktura VAT, k. 166).

W dniu 6. lipca 2006 r. spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zmieniła nazwę na (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (wydruk z Monitora Sądowego i Gospodarczego, k. 8).

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne (okoliczności bezsporne).

Postanowieniem z dnia 30. czerwca 2015 r., po wysłuchaniu stron w trybie art. 827 k.p.c., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie, B. M. (1), umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone pod sygn. akt XX KM 1149/06, wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Jednocześnie Komornik Sądowy ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w wysokości 242,32 zł oraz przyznał koszty zastępstwa adwokackiego w kwocie 300,00 zł. W toku postępowania egzekucyjnego Komornik Sądowy ustalił, że dłużna spółka nie posiada stałych uchwytnych źródeł dochodu, egzekucja z rachunków bankowych oraz nadpłaty podatku okazała się bezskuteczna. Ponadto ustalił, że spółka nie zgłosiła do Urzędu Skarbowego czynności dotyczących praw majątkowych, ruchomości, spadków i darowizn podlegających opodatkowaniu oraz, że dłużna spółka dokonuje dobrowolnych wpłat na poczet zadłużeń, lecz wobec prowadzenia postępowania egzekucyjnego z wniosku wierzyciela uprzywilejowanego, wszelkie kwoty wpływające na poczet należności są przekazywane na jego rzecz. W toku postępowania egzekucyjnego została wyegzekwowana kwota 988,41 zł (odpis nakazu zapłaty, k. 16-16v., wydruk z wyciągu bankowego, k. 17, odpis postanowienia, k. 18; k. 12 akt komorniczych o sygn. akt Km 1149/06, odpis postanowienia z dnia 30. czerwca 2015 r., k. 19; k. 43 akt komorniczych o sygn. akt Km 1149/06, odpis postanowienia z dnia 9. marca 2015 r., k. 167-169; k. 41 akt komorniczych o sygn. akt Km 1149/06, zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego, k. 16 akt komorniczych o sygn. akt Km 1149/06, odpowiedź z banku, k. 20, 24, 28-29 akt komorniczych o sygn. akt Km 1149/06).

W czasie prowadzenia postępowania egzekucyjnego z wniosku spółki (...), przeciwko spółce (...), przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie, B. M. (2), toczyły się także inne postępowania egzekucyjne przeciwko spółce (...), w tym z wniosku Skarbu Państwa. W toku tych postępowań egzekucyjnych dłużnik dokonywał częściowych wpłat. Dokonane wpłaty Komornik Sądowy zarachował w następujący sposób na rzecz wierzytelności przysługujących następującym podmiotom: Skarbu Państwa w wysokości 300,00 zł, K. M. w wysokości 10.705,50 zł, Sądu Rejonowego w Tychach w wysokości 637,20 zł, Spółdzielni Mieszkaniowej Centrum I w W. w wysokości 2.397,30 zł, Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej Jednostki Badawczo-Rozwojowej w W. w wysokości 183,00 zł, (...) sp. z o.o. w wysokości 2.423,50 zł, Towarzystwa (...) S.A. w W. w wysokości 893,00 zł, (...) S.A. w wysokości 2.021,84 zł, A. C. i R. S. w wysokości 3.065,00 zł, M. B. w wysokości 1.136,62 zł, Naczelnika Pierwszego (...) Urzędu Skarbowego w łącznej wysokości 21.339,90 zł, Wydawnictwa Polskiego Związku Niewidomych Sp. z o.o. w wysokości 2.135,00 zł, (...) S.A. w wysokości 1.579,06 zł. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie R. M. w wysokości 3.457,73 zł oraz D. B. i R. J. w wysokości 2.000,80 zł (karta rozliczeniowa i postanowienie z dnia 30. kwietnia 2007 r. – akta komornicze o sygn. akt Kms 262/06; karta rozliczeniowa, dowody wpłat, postanowienie z dnia 12. września 2009 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 689/06, karta rozliczeniowa i postanowienie z dnia 11. stycznia 2008 r. - akta komornicze o sygn. akt Kms 426/07, karta rozliczeniowa i postanowienie z dnia 30. kwietnia 2014 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 1735/07, karta rozliczeniowa i postanowienie z dnia 10. czerwca 2009 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 791/08, karta rozliczeniowa i postanowienie z dnia 10. czerwca 2009 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 797/08, postanowienie z dnia 30. stycznia 2009 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 1145/08, karta rozliczeniowa, dowody wpłat i postanowienie z dnia 17. lipca 2009 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 1562/08, dowody wpłat i postanowienie z dnia 20. marca 2009 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 1739/08, karta rozliczeniowa i postanowienie z dnia 17. kwietnia 2009 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 497/09, dowody wpłat oraz postanowienie z dnia 13. sierpnia 2010 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 615/09, dowody wpłat i postanowienie z dnia 30. stycznia 2013 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 615/09, karta rozliczeniowa, dowody wpłat i postanowienie z dnia 26 marca 2010 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 1141/09, karta rozliczeniowa, dowody wpłat i postanowienie z dnia 30. kwietnia 2010 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 170/10, karta rozliczeniowa, dowody wpłat i postanowienie z dnia 20. maja 2011 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 1788/10, karta rozliczeniowa i postanowienie z dnia 26. sierpnia 2010 r. - akta komornicze o sygn. akt Km 1960/10).

W czasie obejmowania przez M. L. funkcji Prezesa Zarządu spółka nie regulowała już swoich należności. M. L. obejmując funkcję Prezesa Zarządu miał na celu poprawienie kondycji finansowej spółki lub zgłoszenie wniosku o upadłość spółki. Kondycja spółki była uzależniona od wyegzekwowania wierzytelności spółki, których łączna wartość

wynosiła ponad 900.000,00 zł. Wierzytelności te nie zostały jak dotąd wyegzekwowane. Przeciwno dłużnikom spółki (...) toczą się postępowania sądowe oraz postępowania egzekucyjne (sprawozdanie, k. 76-86, przesłuchanie pozwanego M. L., k. 187-188).

Spółka (...) posiada w stosunku do dłużnika (...) C. - (...). of (...) sp. z o.o. wierzytelność w kwocie ok. 36.000,00 zł. Spółka (...) of (...) sp. z o.o. posiada znaczne zadłużenie, natomiast NFZ wypowiedział jej umowę, w ramach której płacił jej za opiekę nad 86 pacjentami (przesłuchanie pozwanego M. L., k. 187-188, zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego, k. 190-190 v., wydruk ze strony internetowej, k. 194-195).

M. L. liczył na to, że wyegzekwowane należności oraz dopłata uczyniona przez udziałowców spółki pozwoli na zaspokojeniu większości zobowiązań spółki, dlatego też wstrzymał się ze złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Dopłata ta miała wynosić ok. 225.000-230.000 zł (przesłuchanie pozwanego M. L., k. 187-188).

W związku z brakiem dopłat od udziałowców, w dniu 30. października 2015 r. M. L., jako Prezes Zarządu spółki (...), złożył do Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie, X Wydział Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych wniosek o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika. W uzasadnieniu wniosek Prezes Zarządu wskazał, iż spółka posiada majątek pozwalający pokryć koszty postępowania upadłościowego w postaci istniejących wierzytelności. M. L. podniósł, iż spółka nadal prowadzi działalność gospodarczą, lecz jest to działalność na poziomie znikomym. Ponadto uzasadniając wniosek wskazano, że zobowiązania spółki przekraczają wartość jej majątku. Majątek dłużnika wycenił na kwotę 3.062.295,52 zł, natomiast zobowiązania na kwotę 1.488.340,00 zł (wniosek, k. 67-69; k. 4-6 akt sprawy o sygn. akt X GU 1373/15, przesłuchanie pozwanego M. L., k. 187-188).

Pismami z dnia 25. listopada 2015 r. spółka (...) wezwała A. Z., J. U. oraz M. L. do zapłaty kwoty 6.830,41 zł, wynikających z wydanego w dniu 28. lutego 2006 r., w sprawie o sygn. akt VIII GNc 2275/06, przeciwko spółce (...) nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym oraz przeprowadzanego postępowania egzekucyjnego, w terminie 7 dni od otrzymania wezwania (wezwania do zapłaty, k. 25-27).

M. L. otrzymał wcześniejsze wezwanie spółki (...), z dnia 20. sierpnia 2015 r., w dniu 27. sierpnia 2015 r. M. L. w odpowiedzi na to wezwanie wskazał, iż skierowane do niego roszczenie jest przedwczesne, gdyż dotyczy egzekucji sprzed 10 lat, kiedy nie był członkiem zarządu spółki (...) (pismo z dnia 11. września 2015 r., k. 28).

A. Z. otrzymała wezwanie spółki (...) w dniu 4. grudnia 2015 r. W odpowiedzi na to wezwanie, stwierdziła, że kierowanie do niej roszczeń przysługujących wierzycielowi spółki (...) stanowi nieuczciwą windykację, gdyż roszczenia te są przedawnione (pismo z dnia 10. grudnia 2015 r., k. 30).

J. U. otrzymał wezwanie spółki (...) w dniu 7. grudnia 2015 r. W odpowiedzi na to wezwanie, stwierdził, że kierowanie do niego roszczeń przysługujących wierzycielowi spółki (...) stanowi nieuczciwą windykację (pismo z dnia 28. grudnia 2015 r., k. 29).

Postanowieniem z dnia 19. lutego 2016 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, X Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i restrukturyzacyjnych oddalił wniosek spółki (...) o ogłoszenie upadłości, na podstawie art. 13. ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego. Sąd postanowieniem z dnia 18. stycznia 2016 r. zabezpieczył majątek spółki poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego. W sporządzonym przez niego sprawozdaniu wskazano, że spółka znajduje się w trudnej sytuacji finansowej i nie posiada majątku wystarczającego na zaspokojenie swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych oraz, że kwota pochodząca z likwidacji majątku spółki, zgodnie z oszacowaniem dokonanym przez tymczasowego nadzorcę sądowego, nie wystarczy na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Nadzorca oszacował, że sumaryczna wartość aktywów spółki wynosiła 3.058.456,38 zł, natomiast spółka odnotowała stratę w wysokości 633.597,17 zł. W skład majątku spółki wchodziły wartości niematerialne i prawne w postaci prawa do użytkowania lokali o wartości księgowej netto 55.187,88 zł, jednakże wartość rynkowa tego mienia oszacowano na 0,00 zł. Łączną wartość likwidacyjną wszystkich udziałów przysługujących (...) w spółkach: (...) sp. z o.o. w likwidacji oraz (...) sp. z o.o. tymczasowy nadzorca sądowy wycenił na 4,00 zł, natomiast wartość likwidacyjną spółki na 0,00 zł. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 19. lutego 2016 r. Sąd wskazał, że dłużnik,

pomimo stosowanego zobowiązania, nie zajął stanowiska w przedmiocie sprawozdania tymczasowego nadzorcy sądowego (postanowienie, k. 70-75; k. 136-194 akt sprawy o sygn. akt X GU 1373/15, sprawozdanie, k. 76-86, sprawozdanie wraz z załącznikami, k. 59-183 akt sprawy o sygn. akt X GU 1373/15, przesłuchanie pozwanego M. L., k. 187-188).

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał na podstawie okoliczności bezspornych pomiędzy stronami oraz zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci odpisów dokumentów urzędowych oraz prywatnych załączonych do pozwu, sprzeciwu od nakazu zapłaty oraz dalszych pism procesowych, a także dokumentów znajdujących się w aktach sprawy Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie, X Wydziału Gospodarczego ds. upadłościowych i naprawczych o sygn. akt X GU 1373/15 oraz aktach spraw komorniczych. Powołane przez strony odpisy dokumentów prywatnych zasługują na wiarę. Ich wiarygodność nie była kwestionowana przez strony niniejszego postępowania, Sąd zaś nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Okoliczności w zakresie kondycji (...) spółki (...) w okresie sprawowania przez M. L. funkcji członka zarządu Sąd ustalił w oparciu o zeznania pozwanego M. L.. Wprawdzie oczywistym jest, że każda ze stron jest bezpośrednio zainteresowana korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem, jednakże okoliczność ta nie może per se stanowić podstaw do odebrania ich zeznaniom przymiotu wiarygodności. Sąd uznał, iż zeznania pozwanego zasługują na przymiot wiarygodności w całości, gdyż były spójne, logiczne i znajdowały odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności w przedłożonym przez stronę pozwaną sprawozdaniu finansowym, sporządzonym przez tymczasowego nadzorcę finansowego. W ocenie Sądu natomiast zeznania te nie mogły stanowić dowodu na okoliczność kiedy zaistniały przesłanki ogłoszenia upadłości spółki, gdyż z zeznań pozwanego wynika, iż były to jego subiektywne odczucia co do terminu zgłoszenia takiej potrzeby. Pozwany zeznał bowiem, iż miał nadzieję, że udziałowcy dokonają dopłat, z których będzie można zaspokoić zobowiązania spółki, dlatego też wstrzymał się ze złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Pozwany przy tym nie powołał się na żadną dokumentację (...) spółki (...). Sprawozdanie finansowe, na które powoływał się pozwany podczas składania zeznań, natomiast zostało sporządzone przez tymczasowego nadzorcę sądowego w 2016 r. i dotyczyło aktualnej sytuacji finansowej spółki. Pozwany natomiast zeznał, iż już w chwili objęcia przez niego funkcji członka zarządu, czyli w połowie 2013 r., spółka nie regulowała swoich należności.

Postanowieniem na rozprawie w dniu 31. stycznia 2017 r. Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanego J. U. o przesłuchanie pozwanego na okoliczność faktycznego okresu sprawowania przez J. U. funkcji Prezesa Zarządu spółki (...) ze względu na podeszły wiek oraz stan zdrowia pozwanego oraz na okoliczność faktu doręczenia pozwanemu oświadczenia o rezygnacji A. Z. z funkcji członka zarządu spółki, na podstawie art. 217 § 3 k.p.c., jako dotyczący okoliczności nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Fakt doręczenia oświadczenia o rezygnacji nadto nie był sporny między stronami. Powód okoliczności tej nie zaprzeczył (art. 230 k.p.c.) a zatem nie wymagała ona dowodu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 299 k.s.h., w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją ustawy, która weszła w życie z początkiem 2016 r., jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Odpowiedzialność związaną z bezskutecznością egzekucji określonego zobowiązania wobec spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ponoszą na podstawie powołanego wyżej przepisu osoby będące członkami jej zarządu lub likwidatorami w czasie istnienia tego zobowiązania (tak: uchwała SN z dnia 28 lutego 2008r., III CZP 143/07). Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje,

nie tylko zasądzoną w tytule wykonawczym należność główną wraz z ustawowymi odsetkami, ale także koszty procesu, koszty postępowania klauzulowego i koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji (uchwała SN z dnia 7. grudnia 2006 r., III CZP 118/06, OSNC 2007/9/136; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16. marca 2007 r., III CSK 404/06).

Powód, który dochodzi roszczenia przewidzianego w art. 299 § 1 k.s.h., powinien wykazać istnienie określonego zobowiązania spółki w czasie, kiedy pozwany był członkiem zarządu, stwierdzonego w tym czasie lub później tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce. Na potwierdzenie okoliczności istnienia tytułu egzekucyjnego stwierdzającego istnienie zobowiązania przeciwko spółce (...) powód przedłożył odpis nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, VIII Wydziału Gospodarczego, z dnia 28. lutego 2006 r., zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

Pierwszą przesłanką odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki jest pełnienie funkcji członka zarządu spółki w czasie, kiedy istniało zobowiązanie, którego egzekucja okazała się później bezskuteczna. Należy w związku z tym a contrario przyjąć, że jeżeli w momencie powstania zobowiązania określona osoba nie sprawowała już mandatu członka zarządu spółki, to wówczas osoba ta nie ponosi odpowiedzialności w oparciu o art. 299 § 1 k.s.h. za te zobowiązania spółki, które powstały po jej odwołaniu, bowiem z chwilą odwołania traci ona prawo prowadzenia spraw spółki i jej reprezentowania.

Wymaga zaakcentowania, że w art. 299 § 1 k.s.h. ustawodawca posługuje się pojęciem „zobowiązania”, nie zaś pojęciem „długi” czy też „niespełnione świadczenia spółki”. Należy uznać, że jest to zabieg celowy i świadomy, który znajduje uzasadnienie w tym, że wystąpienie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, o które powinien być wystąpić członek zarządu w celu zapobieżenia bezskuteczności egzekucji, powoduje – zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe – wymagalność wszystkich zobowiązań spółki. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 11. lutego 2010 r. (sygn. akt I CSK 269/09), stwierdzając, że przepis art. 299 k.s.h. nie określa odpowiedzialności członków zarządu jako odpowiedzialności za dług spółki czy za niespełnione świadczenia wynikające z zobowiązania spółki, lecz jako odpowiedzialność "za zobowiązania" spółki. Oznacza to, że stosownie do wymienionego przepisu odpowiedzialność ponoszą osoby będące członkami zarządu spółki w czasie istnienia zobowiązania, a ściślej rzecz ujmując - w czasie istnienia podstawy tego zobowiązania. Objęcie odpowiedzialnością członków zarządu wszystkich zobowiązań spółki, których podstawa istnieje w czasie, gdy sprawują oni funkcję członka zarządu, a więc także zobowiązań jeszcze wtedy niewymagalnych, jest - co do zasady - uzasadnione tym, że ogłoszenie upadłości, o które członek zarządu powinien wystąpić ażeby zapobiec bezskuteczności egzekucji, spowodowałoby wymagalność także zobowiązań niemających dotychczas tej cechy. W związku z powyższym dla wykazania odpowiedzialności na podstawie art. 299 k.s.h. nie ma znaczenia chwila wymagalności roszczenia, a moment istnienia zobowiązania, a ściślej – jego podstawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9. lutego 2011 r., V CSK 188/10; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25. lutego 2010 r., V CSK 248/09, OSNC 2010/10/141).

W stanie faktycznym niniejszej sprawy ta przesłanka została spełniona, albowiem w toku postępowania ustalono, że zobowiązanie powoda względem spółki (...) istniało w okresie, kiedy pozwani A. Z., J. U. oraz M. L. pełnili funkcję członków zarządu dłużnej spółki. Wskazać należy, że pozwana A. Z. pełniła tę funkcję w okresie od dnia 29. sierpnia 2002 r. do dnia 31. sierpnia 2005 r., co też pozwana potwierdziła w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Pozwany J. U. był Prezesem Zarządu spółki (...) od dnia 29. sierpnia 2002 r. do dnia 27. sierpnia 2013 r., zaś pozwany M. L. pełnił tę funkcję od dnia 27. sierpnia 2013 r. Roszczenie powoda natomiast, wynikające z wydanego w sprawie o sygn. akt VIII GNC 2275/06 nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, dotyczy faktury VAT nr (...) wystawionej w dniu 22. grudnia 2004 r. na rachunek spółki (...), na podstawie zawartej pomiędzy powodową spółką a spółką (...) w dniu 15. grudnia 2004 roku, umowy na zakup abonamentu programu Lex (...). W związku z powyższym bez znaczenia była okoliczność, kiedy pozwany J. U. faktycznie zaprzestał pełnienia funkcji członka zarządu, oraz, czy nastąpiło to w 2011 r., czy też w 2013 r. Zobowiązanie to bowiem niewątpliwie istniało (i dalej istnieje) w czasie, kiedy wszyscy trzej pozwani pełnili (a pozwany M. L. nadal pełni) funkcje członków zarządu spółki (...). Podstawa istnienia zobowiązania wynika z zawartej w dniu 15. grudnia 2004 r. umowy, natomiast pierwsza rata stała się wymagalna w dniu 6. stycznia 2005 r., czyli także w czasie, kiedy A. Z. oraz J. U. pełnili funkcję członków zarządu.

Podstawa ta trwa do dnia dzisiejszego. Dla obciążenia członka zarządu odpowiedzialnością przewidzianą w art. 299 § 1 k.s.h. bez znaczenia pozostaje sam fakt późniejszego zaprzestania sprawowania funkcji przez członka zarządu spółki. Strona pozwana nie może się także powoływać na okoliczność, iż wobec nie pełnienia funkcji członka zarządu w czasie trwania postępowania przeciwko spółce, nie miała ona żadnego wpływu na tok procesu, a zatem nie może ponosić odpowiedzialności za stwierdzone tytułem wykonawczym wierzytelności. Wskazać bowiem należy, że brak jest możliwości kwestionowania w sprawie z powództwa wytoczonego przeciwko członkowi zarządu na podstawie art. 299 k.s.h., istnienia i wysokości zobowiązania spółki ustalonego dołączonym do pozwu tytułem wykonawczym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17. maja 2016 r., II UK 246/15). Nie ma również znaczenia, czy bezskuteczność egzekucji z majątku spółki miała miejsce w czasie pełnienia przez nich funkcji członków zarządu czy też w okresie po ich odwołaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13. kwietnia 2017 r., I CSK 286/16). Pozwany M. L. natomiast pełni tę funkcję od dnia 27. sierpnia 2013 r., zatem on też ponosi odpowiedzialność za zobowiązania spółki, na podstawie art. 299 k.s.h. Odpowiedzialność za wierzytelności dotyczy bowiem również osób, które były członkami zarządu, gdy niezaspokojona przez spółkę wierzytelność stała się wymagalna. Przede wszystkim wymaga uwypuklenia, że zobowiązanie, które wszakże do dnia dzisiejszego nie zostało zaspokojone

nadal istnieje i jest wymagalne.

Kolejną przesłanką odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki jest bezskuteczność egzekucji w stosunku do spółki. Wbrew twierdzeniom strony pozwanej, powód sprostował również temu wymaganiu, przedstawiając stosowne dokumenty w postaci postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie B. M. (1) z dnia 30. czerwca 2015 r., w sprawie o sygn. akt KM 1149/06, stwierdzające bezskuteczność egzekucji.

Strona pozwana zakwestionowała okoliczność bezskuteczności egzekucji, wskazując, że egzekucja nie została skierowana do całego majątku spółki, natomiast spółka (...) posiadała majątek pozwalający na zespojenie wierzyciela. Wymaga zaznaczenia, że wierzyciel dochodzący na podstawie art. 299 k.s.h. od członków zarządu swych nie wyegzekwowanych roszczeń względem spółki korzysta z ustawowego domniemania m.in. szkody, winy i związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zachowaniem członków zarządu i musi wykazać jedynie fakt bezskuteczności egzekucji w stosunku do spółki (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 czerwca 2011 r., VI ACA 1441/10). Zgodnie też z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powód na poparcie swoich twierdzeń przedstawił dowód z dokumentu urzędowego – postanowienia Komornika Sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Moc dowodowa dokumentu urzędowego wynikająca z art. 244 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu art. 252 k.p.c., polega na domniemaniu zgodności z prawdą oświadczenia uprawnionego organu, zawartego w pochodzącym od niego dokumencie. Postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji, jeżeli nie wynika z niego nic innego, jest zatem wystarczającym dowodem dla stwierdzenia, że bezskuteczna okazała się egzekucja z całego majątku dłużnika. Jeżeli jednak pozwany twierdzi, że egzekucja w postępowaniu, które zostało umorzone, nie została skierowana do składników majątku spółki, z których możliwe jest zaspokojenie wierzyciela, nie jest pozbawiony możliwości wykazania tego; ciężar dowodu spoczywa w tym wypadku na nim. Wykazanie, że w majątku spółki - pomimo umorzenia w stosunku do niej postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji - znajdują się przedmioty majątkowe, z których możliwe jest zaspokojenie wierzyciela, powoduje, że nie można mówić o bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce w rozumieniu art. 299 § 1 k.s.h. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20. października 2005 r., II CK 152/05, OSNC 2006 nr 7-8, poz. 134). Zatem to na pozwanych spoczywał ciężar udowodnienia, iż w czasie trwania postępowania egzekucyjnego oraz w chwili wydawania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, na które powoływał się powód, spółka posiadała majątek wystarczający, aby zaspokoić powoda, jak również tego, że obecny majątek spółki pozwala na zaspokojenie powoda. Jak stanowi przepis art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie natomiast z brzmieniem przepisu art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody, z których wywodzą skutki prawne. Pozwani nie zdołali natomiast skutecznie obalić domniemania wynikającego z przedmiotowego dokumentu i nie zgłosili wniosków na poparcie swoich twierdzeń o istnieniu majątku spółki, z

którego wierzyciel mógłby zaspokoić swoje roszczenie. Jeszcze raz podkreślić należy, iż samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). Strona pozwana nie zaferowała żadnych środków dowodowych celem wykazania okoliczności posiadania przez spółkę (...) majątku pozwalającego na zaspokojenie roszczeń powoda, jak również okoliczności co do nieprawidłowości zaistniałych w toku postępowania egzekucyjnego, polegających na pominięciu części składników majątkowych spółki oraz niewłaściwym rozdzielaniu przez Komornika Sądowego dokonanych wpłat przez spółkę pomiędzy jej wierzycieli. Dowodu takiego nie stanowią dokumenty z akt komorniczych dotyczących innych postępowań egzekucyjnych toczących się przeciwko spółce (...), w których zostały wyegzekwowane wierzytelności. Wskazać bowiem należy, iż wykazanie, że egzekucja mogła okazać się skuteczna, wymaga przede wszystkim udowodnienia, że spółka posiadała majątek, do którego egzekucja ta mogła zostać skutecznie skierowana. Ciężar dowodu w tym zakresie, o czym była już mowa, spoczywa na dłużniku, gdyż odpowiedzialność członka zarządu spółki z o.o. opiera się na usuwalnym domniemaniu istnienia szkody i winy tego członka za jej powstanie. Oznacza to, że samo twierdzenie, iż komornik nie wykonał czynności egzekucyjnej, którą w ocenie pozwanych powinien był wykonać, może uwolnić pozwanego od odpowiedzialności dopiero wówczas, gdy wykaże on w pierwszej kolejności istnienie takiego składnika majątku spółki, z którego egzekucja byłaby nie tylko potencjalnie, ale rzeczywiście możliwa. Nie ma również przeszkód ku temu, aby ewentualna egzekwowalność danego składnika majątku była oceniona przez sąd w postępowaniu prowadzonym na skutek roszczenia opartego na przepisach art. 299 k.s.h. tj. innym niż egzekucyjne. Bierność pozwanego w zakresie podjęcia inicjatywy dowodowej w powyższym zakresie skutkuje tym, iż Sąd uznał twierdzenia pozwanych w zakresie posiadania przez spółkę składników majątkowych pozwalających na zaspokojenie wierzyciela za nieudowodnione.

Ponadto należy zauważyć, iż bezskuteczność egzekucji wynika także z przedłożonego przez stronę pozwaną odpisu postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 19. lutego 2016 r. w przedmiocie oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...), na podstawie art. 13 ust. 1 Prawa Upadłościowego i Naprawczego. W toku postępowania, w którym zapadło powyższe postanowienie zostały podjęte wszelkie czynności, aby ustalić majątek spółki. Na podstawie sporządzonego przez tymczasowego nadzorcę sądowego sprawozdania ustalono, iż spółka (...) znajduje się w trudnej sytuacji finansowej i nie posiada majątku wystarczającego na zaspokojenie swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych oraz, że kwota pochodząca z likwidacji majątku spółki, zgodnie z oszacowaniem dokonany przez tymczasowego nadzorcę sądowego, nie wystarczy na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Nadzorca oszacował, że sumaryczna wartość aktywów spółki wynosiła 3.058.456,38 zł, natomiast spółka odnotowała stratę w wysokości 633.597,17 zł. W skład majątku spółki wchodziły wartości niematerialne i prawne w postaci prawa do użytkowania lokali o wartości księgowej netto 55.187,88 zł, jednakże wartość rynkowa tego mienia oszacowano na 0,00 zł. Łączną wartość likwidacyjną wszystkich udziałów przysługujących (...) w spółkach: (...) sp. z o.o. w likwidacji oraz (...) sp. z o.o. tymczasowy nadzorca sądowy wycenił na 4,00 zł, natomiast wartość likwidacyjną spółki na 0,00 zł. W ocenie Sądu powyższe okoliczności dodatkowo potwierdzają fakt bezskuteczności egzekucji. Zgodnie z orzecznictwem, ustalenie przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 416/01, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 129).

W związku z powyższym, wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji z majątku spółki (...), po stronie wierzyciela powstało uprawnienie do żądania odszkodowania od członków zarządu sprawujących mandaty w okresie istnienia podstawy tego zobowiązania.

Jak wskazano powyżej, to na powodzie spoczywał ciężar wykazania przesłanek z art. 299 § 1 k.s.h. Strona pozwana z kolei może wykazać, że w czasie pełnienia funkcji członka zarządu nie istniały podstawy do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz pozostałe okoliczności egzoneracyjne z art. 299 § 2 k.s.h. Zgodnie z treścią art. 299 § 2 k.s.h. członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykazuje, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo

niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Aby zatem uwolnić się od odpowiedzialności, pozwany członek zarządu powinien udowodnić jedną z okoliczności egzoneracyjnych. Przede wszystkim przy ocenie okoliczności egzoneracyjnych polegających na braku podstaw do złożenia wniosku o ogłoszeniu upadłości należy wziąć pod uwagę przepisy ustawy – Prawo upadłościowe, które precyzują przesłanki i termin złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, w szczególności art. 11 i 21 tej ustawy. Pozwani A. Z. i J. U. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wskazali, że w okresie pełnienia przez nich funkcji członków zarządu sytuacja spółki była dobra i nie było podstaw do ogłoszenia upadłości. Jak stanowi przepis art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie natomiast z brzmieniem przepisu art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody, z których wywodzą skutki prawne. W konsekwencji, to na pozwanych spoczywał ciężar wykazania podnoszonych przez nich twierdzeń, że w okresie gdy pełnili funkcje członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka znajdowała się w dobrej kondycji finansowej, a tym samym brak było podstaw do składania wniosku o ogłoszenie upadłości. Jeżeli pozwani twierdzą zatem, że nie zachodziły przesłanki do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, to powinni tę okoliczność udowodnić. Strona pozwana tymczasem nie podjęła żadnej inicjatywy dowodowej w tym zakresie. W szczególności pozwani nie przedłożyli żadnych dokumentów spółki, na podstawie których możliwa byłaby ocena zdolności finansowej spółki. Samo przedłożenie dokumentów księgowych co do dokonywanych wpłat na poczet postępowań egzekucyjnych nie jest wystarczającym dowodem na okoliczność, że kondycja finansowa spółki była na tyle dobra, że nie było podstaw do składania wniosku o ogłoszenie upadłości. Tym samym pozwani A. Z. i J. U. nie wykazali przesłanek z art. 299 § 2 k.s.h. W procesie decyzyjnym Sąd nie może oprzeć swojego rozstrzygnięcia na okolicznościach, które nie zostały udowodnione. Dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony (ani materialnoprawnym, ani procesowym), a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Nie istnieje zatem żadna możliwość egzekwowania od strony aktywności w sferze dowodowej; sąd nie może nakazać czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu. Tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Przeciwno stronie natomiast - co wynika z art. 6 k.c. - skierują się ujemne następstwa jej pasywnej postawy; fakty nieudowodnione zostaną pominięte i nie wywołają skutków prawnych z nimi związanych (Pyziak-Szafnicka M. (red.). Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz. LEX 2009).

Ubocznie wskazać ponadto należy, że podeszły wiek i zły stan zdrowia pozwanego J. U. uniemożliwiający mu przeglądanie dokumentacji księgowej spółki, nie jest okolicznością wyłączającą jego winę w zaniechaniu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Wina członka zarządu spółki prawa handlowego w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości powinna być oceniana według kryteriów prawa handlowego, czyli według miary podwyższonej staranności oczekiwanej od osoby pełniącej funkcję organu osoby prawnej prowadzącej działalność gospodarczą, miary staranności uwzględniającej pewne (podwyższone) ryzyko (gospodarcze) związane z prowadzeniem tej działalności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2. października 2008 r., I UK 39/08, OSNP 2010, nr 7-8, poz. 97). Od członków zarządu spółki kapitałowej wymagany jest profesjonalizm, a także podwyższona staranność. Winni oni stale kontrolować sytuację w spółce przynajmniej na tyle, aby orientować się, czy jest ona wypłacalna i czy nie zachodzą przesłanki skutkujące obowiązkiem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, bądź wszczęcia postępowania układowego. Jeżeli dana osoba pełni tę funkcję, mimo, że nie jest w stanie takiej kontroli sprawować, bierze na siebie ryzyko związane ze skutkami ewentualnej niewypłacalności tego podmiotu. Pełnienie funkcji członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest dobrowolne, wymaga zgody osoby powołanej na to stanowisko, a członek zarządu może zrezygnować w każdym czasie ze swojej funkcji. W niniejszej sprawie pozwany J. U. wskazał, że z powodu złego stanu zdrowia i podeszłego wieku faktycznie nie mógł sprawować funkcji od 2011 roku. Pomimo tej okoliczności, pozwany nadal, do sierpnia 2013 roku, formalnie pełnił funkcję członka zarządu spółki (...). Tym samym pozwany wziął na siebie ryzyko związane ze skutkami ewentualnej niewypłacalności tego podmiotu. W związku z czym nie można uznać, aby pozwany skutecznie uwolnił się od odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

Zgłoszony przez A. Z. zarzut nadużycia prawa przez powoda nie został należycie skonstruowany, bowiem pozwana nie wskazała konkretnych zasad współżycia społecznego, które miałyby zostać naruszone podjętymi przezeń działaniami. Już z tego względu Sąd zwolniony był z jego oceny. Ubocznie tylko wskazać należy, że znaczny wpływ czasu, jaki miał

miejsce w okresie między rezygnacją z funkcji a zgłoszeniem roszczenia odszkodowawczego przez powoda - na którą to okoliczność powoływała się pozwana - nie stanowi przesłanki, o której mowa w art. 5 k.c.

Jeśli zaś chodzi o zarzut pozwanego M. L. dotyczący zwolnienia się z odpowiedzialności za zobowiązania spółki w związku ze zgłoszeniem przez niego, jako członka zarządu sp. z o.o., wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie to, w ocenie Sądu, zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać w należy, że przepis art. 299 k.s.h. przewiduje domniemanie winy członka zarządu w niezgłoszeniu wniosku o upadłość we właściwym czasie lub niewszczęciu postępowania układowego i domniemanie to pozwany musi obalić. Pozwany tego domniemanie w trakcie postępowania dowodowego nie obalił i nie udowodnił, że wniosek o ogłoszenie upadłości został zgłoszony na czas. Ustalenie tego, kiedy członkowie zarządu spółki powinni złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości jest niezbędne dla oceny pozostałych przesłanek wyłączających ich odpowiedzialność z mocy art. 299 § 2 k.s.h., na których opierają swoją obronę. Ustalenie czasu właściwego jest o tyle istotne, że chwilę tę należy za każdym razem odnosić do stanu majątkowego spółki. Pozwany nie wykazał natomiast, kiedy zaistniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. W tym miejscu wymaga jednak zaznaczenia, że pozwany M. L. podczas zeznań wskazał, że już w czasie obejmowania przez niego funkcji Prezesa Zarządu, a zatem w sierpniu 2013 r., spółka nie regulowała już swoich należności. Tymczasem wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony przez pozwanego w październiku 2015 r., czyli ponad 2 lata później. Pozwany M. L. zeznał także, że obejmując funkcję Prezesa Zarządu miał na celu poprawienie kondycji finansowej spółki lub zgłoszenie wniosku o upadłość spółki. Ponadto zeznał, że liczył na to, że wyegzekwowane należności oraz dopłata uczyniona przez udziałowców spółki pozwoli na zaspokojenie większości zobowiązań spółki, dlatego też wstrzymał się ze złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Wskazać jednakże należy, że są to wyłącznie osobiste przekonania pozwanego, w żaden sposób nieudowodnione. Sąd podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24. września 2008 r. (sygn. akt II CSK 142/08), który stwierdził, że właściwy czas do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest przesłanką obiektywną, ustalaną w oparciu o okoliczności faktyczne każdej sprawy. Dla jego określenia nie ma znaczenia subiektywne przekonanie członków zarządu.

W niniejszej sprawie pozwany złożył ten wniosek w czasie, kiedy majątek spółki nie pozwalał już na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego, a zatem nie można uznać, że wniosek ten został złożony we właściwym czasie.

Nie zasługiwał na uwzględnienie także zarzut pozwanego M. L., że niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie nie spowodowało szkody w majątku powoda, gdyż nawet w przypadku zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie właściwym, powód nie zdołałby uzyskać zaspokojenia z majątku spółki. Członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają na podstawie art. 299 k.s.h., w wypadku gdy zobowiązania spółki - nie powstałyby, gdyby pozwany członek zarządu wystąpił z wnioskiem o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie. Omawiany wypadek należy więc oceniać przez pryzmat wykładni celowościowej, tj. przede wszystkim z punktu widzenia ochrony wierzycieli (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17. stycznia 2007 r., II CSK 322/06, Glosa 2007, nr 4, poz. 17). Pojęcie szkody w art. 299 k.s.h. rozumiane jest inaczej niż na gruncie art. 361 § 2 k.c. Szkada objęta tą odpowiedzialnością znajduje wyraz przede wszystkim w obniżeniu potencjału majątkowego spółki na skutek doprowadzenia spółki do stanu niewypłacalności (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4. lipca 1997 r., III CZP 24/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 165). Wyłączenie odpowiedzialności członka zarządu jest możliwe wtedy, gdy wykaże on, że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie nie zmniejszył się potencjał majątkowy spółki, a wierzyciel i tak nie uzyskałby zaspokojenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2007 r., III CSK 404/2006; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2. marca 2006 r., I CSK 84/2005, Biuletyn SN 2006, nr 5, s. 12). Przesłankami tej odpowiedzialności oprócz szkody rozumianej w zasygnalizowany sposób są: istnienie zobowiązania spółki z o.o., bezskuteczność egzekucji z majątku spółki oraz także związek przyczynowy między niezłożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie, a niezaspokojeniem się wierzyciela. Szkada dla wierzyciela nie powstanie na skutek niewyegzekwowania określonego zobowiązania spółki, gdy brak zaspokojenia nie pozostaje w związku przyczynowym z niezłożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości, co oznacza, że zobowiązanie spółki nie mogłoby być zaspokojone z jej majątku, nawet w sytuacji, kiedy zostałby zgłoszony wniosek o upadłość we właściwym czasie. Członek zarządu odpowiada natomiast na podstawie art. 299 § 1 k.s.h., gdy przez niezłożenie wniosku w

terminie doprowadził do powstania nowych niezaspokojonych zobowiązań spółki, które nie powstałyby gdyby wniosek o upadłość został złożony we właściwym czasie. Wierzyciel powstałego w takich okolicznościach zobowiązania spółki ponosi szkodę, gdyż na skutek takiego zachowania członka zarządu nie miałby tego prawa wobec spółki, a tym samym nie mogłoby powstać jego roszczenie wynikające z omawianego unormowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4. lipca 2013 r., I CSK 646/12).

W świetle dokonanych ustaleń, nie sposób jednak ustalić, że niezgłoszenie przez pozwanego wniosku o upadłość spółki we właściwym czasie nie spowodowało szkody w majątku powoda. Jak wskazano powyżej, strona pozwana nie wykazała, kiedy zaistniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jak wynika z zeznań pozwanego M. L. istniały one już w 2013 r., gdyż jak sam stwierdził, jego rolą podczas obejmowania funkcji członka zarządu była albo poprawa kondycji finansowej albo złożenie wniosku o upadłość. Uznać zatem należy, że w 2013 r. już istniały podstawy do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Z akt sprawy nie wynika natomiast, kiedy powstały te przesłanki. Pozwany, mimo spoczywającego na nim obowiązku z art. 6 k.c., w żaden sposób nie wykazał sytuacji finansowej spółki oraz tego, kiedy nastąpiła jej niewypłacalność. Pozwany zatem nie wykazał, że mimo zaniechania członków zarządu w przedmiocie złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie powód nie poniósł szkody. Uznać zatem należy, że między niezgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości spółki przez pozwanych jako członków zarządu w terminie, a powstaniem przedmiotowego zobowiązania spółki oraz w rezultacie, poniesieniem szkody przez powoda na skutek braku możliwości ich wyegzekwowania, istnieje adekwatny związek przyczynowy. Przesłanka egzoneracyjna, określona w art. 299 § 2 k.s.h., nie zachodzi w sytuacji odpowiedzialności członka zarządu spółki z o.o. za zobowiązanie tej spółki, które nie powstałoby, gdyby pozwany wystąpił z wnioskiem o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie, gdyż w takim wypadku szkoda wierzyciela spółki w postaci pogorszenia lub utrudnienia możliwości jego zaspokojenia jest bezpośrednim skutkiem zaniechania członka zarządu. W razie zgodnego z prawem zachowania, powód nie miałby w ogóle wierzytelności, a skoro ją nabył na skutek zaniechania członka zarządu i jej wyegzekwowanie okazało się niemożliwe, to poniósł szkodę.

Mając na względzie powyższe, Sąd uznał, iż powód wykazał istnienie przesłanek z art. 299 § 1 k.s.h., natomiast pozwani nie wykazali żadnej z przesłanek z art. 299 § 2 k.s.h., w związku z tym Sąd uznał, iż powodowi przysługuje wobec pozwanych solidarnie wierzytelność stwierdzona nakazem zapłaty z dnia 28. lutego 2006 roku, wydanym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie.

Odnosząc się do żądania w zakresie odsetek ustawowych to powództwo w tym zakresie także zasługuje na uwzględnienie w całości. Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. niewątpliwie obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, odsetki ustawowe od należności głównej (uchwała SN z dnia 7. grudnia 2006 r., III CZP 118/06, wyrok SN z dnia 7. grudnia 2006 r., III CSK 219/06). Natomiast nie ulega w ocenie Sądu wątpliwości to, że to roszczenie jako roszczenie o charakterze odszkodowawczym jest roszczeniem odrębnym od pierwotnego roszczenia, a jako odszkodowawcze jest zobowiązaniem bezterminowym, w związku z tym jego wymagalność powstaje dopiero z momentem wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia. Wymagalność roszczenia należy określić zatem zgodnie z art. 455 k.c., a zatem niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania i dopiero od dnia wymagalności świadczenia wierzyciel, zgodnie z art. 481 k.c., może żądać odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu (wyrok SN z dnia 21. lutego 2002 r., IV CKN 793/00; wyrok SN z dnia 22. czerwca 2005 r., III CK 678/04). Odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia przez pozwanego w zapłacie należności głównej mogą być objęte odszkodowaniem dochodzonym w oparciu o treść art. 299 k.s.h., wtedy jednak odsetki, które narosły od momentu upływu daty wskazanej w nakazie zapłaty do dnia wezwania do zapłaty po ich skapitalizowaniu, wyrażone kwotowo (wyrok SN z dnia 21. lutego 2001 r., IV CKN 793/00). Tak też uczynił powód w niniejszej sprawie. Wezwania do zapłaty zostały doręczone pozwanym odpowiednio w dniach: 27. sierpnia 2015 r. – pozwanemu M. L., w dniu 4. grudnia 2015 r. – pozwanej A. Z. oraz w dniu 7. grudnia 2015 r. – pozwanemu J. U., co wynika z poświadczonych za zgodność z oryginałem kserokopii pism pozwanych. W każdym z tych wezwań zakreślono 7-dniowy termin płatności, a zatem najpóźniej termin ten upłynął względem pozwanego U., tj. w dniu 14. grudnia 2015 r.

W związku z powyższym, na podstawie art. 299 k.s.h. w zw. z art. 481 k.c. w zw. z art. 482 k.c., z uwagi na to, że odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej, zasadne było zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda dochodzonej pozwem kwoty 13.924,82 zł tytułem: należności głównej w wysokości 5.138,43 zł, skapitalizowanych odsetek w kwocie 6.894,47 zł, kosztów procesu w kwocie 1.337,60 zł, kosztów postępowania klauzulowego w kwocie 12,00 zł i postępowania egzekucyjnego w kwocie 542,32 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 12.032,90 zł od dnia 15. grudnia 2015 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22. października 2015 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804). Na kwotę zasądzoną solidarnie od pozwanych składa się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 4.800,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 697,00 zł.

Biorąc pod uwagę wszystkie powołane wyżej okoliczności, Sąd na podstawie wskazanych w uzasadnieniu przepisów orzekł jak w wyroku.

SSR Aleksandra Zielińska-Ośko

Z/ odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi powoda i pełnomocnikowi pozwanych: A. Z. i J. U..